

Måltidet i lys av identitet og kultur.

NASJONALT SENTER FOR MAT, HELSE OG FYSISK AKTIVITET. BERGEN
18.10.2017. V /EVA MILA LINDHARDT

Bakgrunnen for den ressurs som heter «Måltidet i lys av identitet og kultur» s. 6 og 7.

Stikkord er matglede, identitet, synliggjøring av mangfold.

- 1) Hva kan måltider være?
- 2) Egen erfaring med barn i barnehagen
- 3) Om å undre seg over måltider, matglede og mangfold i felleskap.
- 4) Kort gjennomgang av de viktigste element i ressursen.

Måltider kan være så mangt.

Eksempelvis et kinesisk måltid:

Fan: Ris, nudler, melprodukter.

Chai: kjøtt , fisk og grønnsaksretter

Ethvert kinesisk måltid skal inneholde begge typer retter for at det overhode skal kunne være et kinesisk måltid.

Ulike retter har ulike symbolske betydninger.

Symbolikken er ofte basert på ordspill.

Eksempel: fisk (yu). Overflod, rikdom: (yu).

Pære (li) Atskillelse (li) Kjærester bør derfor ikke dele en pære.

Måltider kan være knyttet til religion

Et muslimsk ifthar måltid.

Kveldsmåltid som bryter fasten i Ramadan.

På bordet finnes matemner som regnes som sunne i henhold til koranen:

Dadler, honning, oliven og olivenolie, brød, mat med hvitløk og basilikum.

Måltidet kan handle om «hvordan vi gjør»

Tradisjon: det norske smøremåltid.

Forestillinger om sunt og usunt: Grovbrød

Økonomi

Å spise på gulvet.

Studenters erfaringer:

Ulemper:

«Det gjorde vondt å sitte så lenge»

«Var redd for å dumme meg ut»

«Vanskelig å spise med tre fingre»

Fordeler:

«Fantastisk å gjøre ting på en ny måte»

«Godt å komme ut av komfortsonen når man ikke er den eneste som gjør det»

«Hadde mange fine samtaler om hva et måltid er»

«Er stolt over at vi klarte å lage et slikt flott gulvbord»

«Veldig interessant å lage mat fra ulike religioner»

Med barnehagelærerstudenter på etiopisk restaurant: Om å undre seg over måltider, matglede og mangfold i felleskap.

«Maten var fantastisk»

«Det er godt nok ikke lett å spise med fingrene. Tenk at det er så mange mennesker i verden som kan det på en elegant måte»

«Føler meg ikke elegant, men som en elefant»

«Er det meningen at vi fire skal spise fra samme fat?»

«Hit skal jeg komme tilbake med familien min»

Ressursen: Forankring i rammeplanen

Barnehagen har som en av sine viktige oppgaver å gi barna grunnlag for å utvikle matglede og sunne vaner.

Rammeplanen løfter fram at barnehagen skal fremme menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve matglede, matkulturer og at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Barnehagen skal gi felles erfaringer og vise hvordan alle kan lære av hverandre. Den skal også fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.

Refleksjonsspørsmål

- 1) Da du vokste opp, var det noe du ikke spiste? Handlet det da om smak, familiære tradisjoner, lokale forhold, kultur, allergi, religion eller livssyn? Del dine refleksjoner med de andre i personalet.
- 2) Hvilke ulike mattradisjoner finnes blant dere i personalet og blant foreldre i din barnehage? Prøv å kartlegge ulike tanker om matglede og sunnhet.
- 3) På hvilken måte kan maten og måltidene i din barnehage fungere som arena til å ivareta det enkeltes barns identitet og respekt for ulike matkulturer?

Introduksjon til aktiviteten.

Refleksjon og undring rundt måten vi spiser på kan bidra til å utvide barnas kulturelle kompetanse.

Den tause kunnskap om hvordan “vi gjør” kan gjerne utfordres gjennom undrende situasjoner sammen med barna.

Hvordan skape en slik undrende situasjon? Dere kan visebilder fra ulike måltidssituasjoner rundt omkring i verden. Poenget er å la barna få undre seg sammen over alle de mulige måltidsformer som finnes i verden og i norske hjem.

Aktiviteten

Kan dere se beskrevet i ressursheftet, men det handler i korthet om å lage et felles måltid som foregår i barnehøyde, bokstavelig talt.

Mat og migrasjon

Fra migrasjonsforskningen vet vi at mat og måltider som man er vant til fra oppveksten spiller en betydelig rolle når man flytter fra et land til et annet. (Codesal 2010) For mange foreldre med minoritetsbakgrunn er barnehagen en av de tidligste og viktigste arenaer for en sosialisering i forhold til det norske samfunn og et godt foreldresamarbeid rundt mat og måltider er derfor av stor viktighet i norske barnehager. Et slikt samarbeid forutsetter at alle parter har blikk for hverandres ressurser og kjennskap til hva man hver især anser som viktig i forhold til mat og måltider.

Forslag til videre lesing:

